

Вуглецевий слід веде у майбутнє

Щоб запобігти зміні клімату, необхідно скоординувати дії міжнародної спільноти – з цим твердженням, здається, погоджуються всі. Основне завдання сьогодні – втілити його в конкретні дії. Країнам слід виробити стратегії щодо змін клімату, зацікавити своїх громадян та промисловість у необхідності впровадження енергозберігаючих технологій, знайти інвестиції та розробити необхідні інституційні можливості. Щоб допомогти своїм сусідам досягнути цих цілей, Європейський Союз фінансує проект **Підтримка у впровадженні Кіотського протоколу**.

www.enpi-info.eu

Текст і фото Ірини Туз

Київ – «Ви живете так, ніби маєте дві планети, а не одну. Ваш вуглецевий слід складає 2,33 планети і ви споживаєте 9,58 тонн вуглецю на рік» – читає 9-ти класниця Настя Зарецька на екрані комп'ютера після того, як склала свій перший кліматичний тест. Вебсайт, який пропонує низку запитань запевняє, що вистачить п'яти хвилин, щоб його пройти, але Настя засиділася більше, ніж півгодини. Чому так довго? Їй довелося використовувати онлайн-перекладач, оскільки тест пропонується англійською мовою. «Було б краще, якби опитувальник був українською. Небагато моїх знайомих достатньо вмотивовані, щоб провести кілька годин зі словником, щоб пройти цей тест. Навіть якщо вони усвідомлюють, що він допоможе вирішити кліматичну проблему», – каже Настя. Офіційна назва тесту – «Наскільки великий ваш вуглецевий слід?». Тест підраховує, скільки в результаті вашої життєдіяльності використовується вуглецю, який є основним чинником зміни клімату. Такий кліматичний калькулятор планується адаптувати для 12-ти країн, які задіяні в проекті SKPI. Керівник проекту Олексій Санковський каже, що такі інтернет-квізи стають дедалі популярнішими. Ви можете безкоштовно відвідати сайт та дати відповідь на такі запитання: Ви є власником авто? Як часто ви їсте м'ясо? Скільки витрачаєте грошей на біжунтерію? Як ви обігріваєте дім?

В межах проекту Олексій Сапковський та його команда проаналізували вже існуючі калькулятори та поставили перед собою мету – адаптувати його до потреб кожної країни. «Вуглецева інтенсивність електромережі в Україні відрізняється від таджикської, грузинської чи російської, – розповідає Олексій Сапковський. – Наприклад, експлуатація одного і того ж обладнання в Таджикистані пов'язана з меншою кількістю вуглецевих

Дана публікація не відображає офіційної думки Європейської Комісії та інших інституцій Європейського Союзу. ЄС не несе за собою відповідальності чи зобов'язань щодо її змісту.

Інфоцентр ЄІСП – Нарис 16

Серія репортажів про проекти, які фінансуються Регіональними програмами ЄС. Репортажі підготовлені журналістами та фотографами на місцях подій або Інфоцентром ЄІСП. Інфоцентр ЄІСП/ЄК ©

■ Олексій Санковський.

викидів, оскільки там, на відміну від України та Росії, в основному використовують екологічно чистіший вид енергії - гідроелектроенергію.

«Углеродная интенсивность электросети в Украине отличается от грузинской, таджикской или российской, – говорит Алексей Санковский. « Например, эксплуатация одного и того же оборудования в Таджикистане связана с меньшим числом углеродных выбросов, потому что там, в отличие от Украины или России, в основном используется гидроэлектроэнергия, которая меньше загрязняет окружающую среду».

Подвійний виграв

Але калькулятор – це не єдине завдання проекту. Він також займається залученням інвестицій, експерти проекту допомагають знайти партнерів у сфері енергозбереження. Вже влітку в школах Краматорська, Горлівки та Слов'янська у Донецькій області планується замінити звичайні лампочки розжарювання на енергозберігаючі, які споживають вп'ятеро менше електроенергії.

Чому Європейському Союзу вигідно допомагати впроваджувати Кіотський Протокол в Росії, країнах Східної Європи та Центральної Азії? «ЄС зацікавлений в імplementації як Кіото, так і всіх наступних домовленостей, які прийдуть після нього, – відповідає Олексій Сапковський, – Чим більше країн будуть брати участь у цьому процесі, тим більша ймовірність того, що домовленість буде реалізована».

12 країн-учасників проекту – це колишні радянські республіки. У них залишилася спільна інфраструктура, спільні інженерні рішення та спільне законодавство, хоча у кожній країні є політичні, економічні та природні нюанси. Учасники з більшим промисловим потенціалом – такі як Україна, Росія, Грузія – успішніші на цьому шляху, а ось в низці країн азійського регіону – Туркменістані, Таджикистані – присутній менший людський ресурс і менше економічних можливостей реалізувати всі положення міжнародних договорів, в тому числі Кіотського протоколу», – розповідає Олексій Сапковський.

В усіх країнах-учасницях присутня законодавча база, але її мало притримуються, до прикладу, тих же законів про електрозбереження чи відновлюваних джерел енергії. Олексій Сапковський вважає, що в ідеалі закони повинні бути законами прямої дії і у них мала б бути присутня економічна складова у формі приференцій для бізнесу, тобто до метода батога слід додати метод пряника.

Змінюється клімат, повинні змінюватися і звички

За останні 15 років середня температура на планеті піднялася з 13,5° до 14,2-14,3° Цельсія. І вже ніхто в науковому світі не сумнівається, що це справа рук людини – наголошує ключовий експерт проекту Олексій Кокорін. Завдяки порадам та допомозі, ЄС хоче досягнути глобальної цілі – не допустити підвищення середньої температури на планеті більше, ніж на 2°C. Тому проект Європейського союзу «Підтримка у впровадженні Кіотського протоколу» виконує роль технічного та юридичного консультанта для 12-ти країн.

Проблема справді серйозна: для невеликих острівних країн – це катастрофа, оскільки вони можуть цілком піти під воду, для деяких держав – вплив може бути навіть позитивний, але тимчасовий. Тому всі погоджуються, що викиди слід знижувати. На зміну Кіотському протоколу, дія якого закінчується в 2010 році, має бути напрацьована нова угода.

■ Кліматичний тест.

Чим більше країн будуть брати участь у цьому процесі, тим більша ймовірність того, що домовленість буде реалізована.

Проблема полягає не в глобальному чи місцевому зростанні температури, але швидше в розбалансуванні клімату.

Нам бракує поінформованості, – вважає Натя Зарецька. – Інтернет-тест дає нам хорошу нагоду замислитися.

■ Одеський порт, Україна.

«Проблема полягає не в глобальному чи місцевому зростанні температури, але швидше в розбалансуванні клімату, – каже Олексій Кокорін, один з головних експертів проекту. Проект SKPI допомагає 12-тьом країнам-учасницям у підготовці та проведенні переговорів щодо міжнародного договору, який прийде на зміну Кіото. «Якщо вони долучаться до нового договору, це буде частково й заслуга проекту», – переконаний Сапковський.

На думку Георгія Веремійчика з Міністерства захисту навколишнього середовища, ЄС усвідомлює проблему глобальної зміни клімату. «Не більше 2°C – це правильна політика. Ми вдячні Європейському Союзу. Цей проект має на меті підвищити обізнаність населення про кліматичні проблеми, а також розвинути національні підходи та підтримку інституційної спроможності країн-учасниць».

«Нам бракує поінформованості, – вважає Настя Зарецька. – Інтернет-тест дає нам хорошу нагоду замислитися». Вже впродовж певного часу дев'ятикласниця задумується над тим, а чи не пора змінювати свої звички. Наприклад, добиратися до школи не перегруженим автобусом, а велосипедом. Але для такої радикальної зміни необхідна сила волі та зміна культури автомобілістів, щоб на вулицях такого великого міста, як Київ, було безпечно їздити.

**Не більше 2°C
– це правильна
політика.
Ми вдячні
Європейському
союзу.**

■ Гори Карпати, Україна.

Підтримка у впровадженні Кіотського протоколу (SKPI)

Підтримка боротьби зі зміною клімату за рахунок розширення гнучких механізмів РКІК ООН та Кіотського протоколу, а також розробки відповідних стратегій мінімізації впливу на довкілля та адаптації.

www.inogate.org

Країни-учасниці

Азербайджан,
Білорусь, Вірменія,
Грузія, Молдова,
Росія, Україна
Казахстан,
Киргистан,
Таджикистан,
Туркменістан,
Узбекистан

Цілі

Підтримка країн-учасниць у попередженні зміни клімату, використовуючи механізми, такі як Механізм чистого розвитку та Спільного виконання Кіотського протоколу, а також розробка відповідних стратегій мінімізації впливу на довкілля та адаптації на рівні кожної країни.

Дізнайся більше

«Підтримка у впровадженні Кіотського протоколу» (SKPI) www.inogate.org/inogate_programme/inogate_projects/ongoing-inogate-projects/inogate_programme/inogate_projects/ongoing-inogate-projects/support-kyoto-protocol-implementation-skipi

SKPI довідка та новини www.enpi-info.eu/maineast.php?id=212&id_type=10

Часові рамки

2008-2011 гг.

Бюджет

5 мільйонів євро

Інфоцентр ЄІСП – проект Європейського Союзу, який фінансується в рамках Регіональної інформаційної та комунікаційної програми, спрямованої на висвітлення партнерства між ЄС та країнами-сусідами. Виконує проект компанія Action Global Communications.

ENPI info centre

www.enpi-info.eu